

Μαρτύριο των Αγίων Ραφαήλ, Νικολάου, Ειρήνης καί των συν αυτώ μαρτυρησάντων

Στην ίδια θέση που βρίσκεται σήμερα η Ιερά Μονή του Αγίου Ραφαήλ, στη Θερμή της Λέσβου, ήταν κτισμένη παλαιότερα η Μονή των Καρυών που καταστράφηκε από τους πειρατές το 1235μ.Χ., όταν Ηγουμένη ήταν η Οσιομάρτυς Ολυμπία. Το μοναστήρι αυτό κτίσθηκε ξανά το 1433 και ως Ηγούμενος ήρθε ο Άγιος Ραφαήλ το 1454. Όμως, τον Σεπτέμβριο του 1462 οι Τούρκοι κατέλαβαν την Μυτιλήνη και το νησί ολόκληρο. Τον Μάρτιο του 1463, ήρθαν στη Θερμή Τούρκοι φοροσυλλέκτες για το χαράτσι...

Σε όσους δεν έβρισκαν πολλά γρόσια, έπαιρναν μικρά παιδιά μέχρι 14 ετών, καθώς και κοπέλες παρθένες, που όμως η απαγωγή μιας εξ αυτών, δυσαρέστησε πολύ ένα παλικάρι που την αγαπούσε και για το λόγο αυτό φόνευσε τον Τούρκο τσοχατζάρη. Ως αντίποινα τότε οι Τούρκοι σκότωναν ασκαρδαμυκτί, γι' αυτό και πολλοί Θερμιώτες αρνήθηκαν να πληρώσουν οποιονδήποτε φόρο και κατέφυγαν στα γύρω βουνά του Παλαμά και της Παντέρας για να μην φονευθούν, μπλέκοντας όμως αδίκως το μοναστήρι που ήταν εκεί, καθώς και τον Άγιο Ραφαήλ. Την Μεγάλη Τρίτη, 3 Απριλίου του 1463, ο Άγιος Ραφαήλ διατάσσεται να παραδώσει στους Τούρκους, τους Θερμιώτες «αντάρτες», αλλιώς θα

κατέστρεφαν την Μονή. Την Μεγάλη Πέμπτη, διηγείται ο Ακίνδυνος που ήταν επιστάτης της Μονής, ότι μετά την Ακολουθία των Παθών και τα Δώδεκα Ευαγγέλια, ο Ηγούμενος (Αγ. Ραφαήλ) μας ανακοίνωσε πως έπρεπε να ανοίξουμε την Κρύπτη της Μονής. Ήταν μία στενόμακρη γαλαρία που ξεκινούσε από την καταπακτή του Ιερού και σε λίγο διακλαδιζόταν σε μια μικρή ψευτοκρύπτη για να συνεχίσει με μυστική πρόσβαση στην κυρία Κρύπτη. «Εδώ θα κρύψουμε απόψε τους πνευματικούς μας θησαυρούς, θα ακολουθήσουν, Αδερφοί μου, ώρες χαλεπές. Γρηγορείτε και προσεύχεσθε. Υλικά αγαθά δεν έχουμε. Ας κοιτάξουμε όμως να περισώσουμε τους θησαυρούς της άμωμης Πίστης μας για τους μεταγενέστερους. Εμείς δώσαμε τη Διακονία μας, τώρα έρχεται η στιγμή να δώσουμε και τη Μαρτυρία μας για το Χριστό και για την Ελλάδα. Πολλοί στεναγμοί θ' ακουστούν σε τούτα τα χώματα. Κι από πολλές γενιές. Μα θα 'ρθει κάποτε μια νέα γενιά ελεύθερη που θ' αξιωθεί να συνεχίσει την ίδια Διακονία. Γι' αυτούς ας κρύψουμε τους πνευματικούς μας θησαυρούς, να δυναμώσουμε και να διευκολύνουμε τη δική τους Διακονία»...

Εκείνο το βράδυ δεν κοιμηθήκαμε. Κουβαλήσαμε ό,τι μπορούσαμε, τα ιερά βιβλία, τα άμφια και τα Αγια Σκεύη του Ιερού, τις εικόνες, όλα στην κρύπτη. Σε ειδικό δέμα περιτυλιγμένο με κατραμωμένο πανί η Πικραμένη Παναγιά. Την ασπαστήκαμε όλοι με δάκρυα και βαθιά προσευχή αφού την κάναμε πρόχειρη λιτανεία... Πρωί πρωί ο Ηγούμενος μ' έστειλε μαζί με τον Αδερφό Σταύρο (μοναχός της Μονής) στο βουνό. Η φωνή του δεν σήκωνε κουβέντες καθώς ο Σταύρος προσπάθησε να φέρει αντίρρηση. «Μα Γέροντα θα χρειαστούμε εδώ. Έχει εδώ σήμερα τόσην χρείαν...». «Στην Παντέρα και οι δυο σας, στη Σπηλιά του Γέροντα. Και θα έρθετε για την Ανάσταση...»

Καταλαβαίναμε πως κάτι το ασυνήθιστο γινόταν στο μοναστήρι. Μα τα φίδια μας φάγανε σαν το δειλινό του Μεγάλου Σαββάτου πλησιάσαμε προς τις Καρυές. Μπροστά μας ο βοσκός της στάνης μας. «Μακριά, μην πλησιάζετε στο μοναστήρι, γίνεται χαλασμός, χαλασμός. Έλεος ο Κύριος...». Μείναμε εκεί κρυμμένοι προσπαθώντας ν' αγναντεύουμε χωρίς να μπορούμε να δούμε

τίποτα. Έτσι αδιόρατα έφταναν στα αυτιά μας βογγητά και στεναγμοί πόνου. «Πάμε ρε Ακίνδυne, μέσα στο χαλασμό κι εμείς...», έκανε ο Σταύρος. «Εδώ, Σταύρο, υπομονή μέχρι το τέλος, αν γίνει ο χαλασμός εμείς θα πρέπει να πάμε και να τον κλάψουμε, και να τον συμμαζέψουμε, υπομονή...». Και μείναμε περιμένοντας Λαμπρές ημέρες άυπνοι, ατάϊστοι, λιγωμένοι από τον πόνο. Τη Λαμπροτρίτη κονταυγές σαν είδαμε τα τούρκικα μπαϊράκια να φεύγουν πλησιάσαμε δειλά δειλά στο μοναστήρι. Με το που αντικρίσαμε το κακό, η ψυχή μας πιάστηκε σα να ξυπνούσε από άγριο όνειρο, γινήκαμε αγέρας και βρεθήκαμε αγέρας πάνω στα πετσοκομμένα κουφάρια των αγαπημένων μας. Πιάστηκε η ψυχή μας. «Για το Θεό, θα λιγοθυμήσω», έκανε ο Σταύρος και παραπάτησε. Έσφιξα την καρδιά μου και τον έπιασα από το μπράτσο. «Κουράγιο». Δίπλα σ' ένα σωρό ξεσκισμένες σάρκες ήταν γονατισμένη η Αγγελική η Μαραγκίνα μαζί με τη δεκάχρονη κόρη της τη Βασιλικούλα. Στεγνές, βουβές, και με κουρελιασμένα ρούχα να κοιτάζουν αποχαυνωμένες τα ουράνια και να μαγουλοτραβιώνται πάνω στα ερείπια και τα πετσοκομμένα πτώματα. «Μα πώς έγινε, κυρα-Αγγέλα, τούτη η τρομερή καταστροφή; Τόσο μίσος, τόση βαρβαρότητα;...» Η κυρα-Αγγέλα στύλωσε τα στεγνά της μάτια επάνω μου κι έδειξε κατά τους νεκρούς. Σηκωθήκαμε απαλά και πήγαμε στην άκρη. «Για το θεό, κάτι πρέπει να κάνουμε, τι θα κάνουμε, Θεέ μου;», έκραξεν ο Σταύρος σηκώνοντας ψηλά, σε στάση απελπισμένης ικεσίας, τα χέρια του.

«Αχ να σας τα ειπώ, να σας τα ειπώ εγώ, τα είδα όλα με τα μάτια μου, τα μαρτύρια και τα τούραγνα εδώ, ούτε στον εχθρό σου. Δόξα να 'χει ο Θεός...». Θεομαχιόταν και σταυροκοπιόταν η κυρα-Αγγέλα. Σε λίγο ηρέμησε και καθίσαμε στην απόμερη πεζούλα, τα μάτια μας γεμάτα τρόπο προς τον δρόμο μη ξανάρθουν οι αγριότουρκοι. Η απλή Μυτιληνιώτισσα με την αγριεμένη ματιά χάιδεψε τη Βασιλικούλα στην αγκαλιά της να την ηρεμήσει και βούτηξε τη γλώσσα της στις σκληρές μνήμες των ημερών εκείνου του Πάσχα: «Όλα αρχίσανε μ' αυτόνε τον αντίχριστο, το ζαβό-Αλαμανό, που μισούσε το μοναστήρι (ήταν ο Δρ. Σβάιτσερ, ένας

Εβραιογερμανός πλανεμένος «ιατροφιλόσοφος» που πήγαινε στη Μονή, κουβέντιασε δήθεν και ύστερα σπιούνεψε το τι γινόταν στο μοναστήρι). Κατάδωσε λοιπόν στους Τούρκους ότι οι αντάρτες είχαν καταφύγει εκεί. Τη Μεγάλη Παρασκευή οι αγριότουρκοι βρίσκονταν έξω από το μοναστήρι ζητώντας να μιλήσουν στον Ηγούμενο. Ο Ραφαήλ, όπως το ξέρετε κι εσείς, από την προηγούμενη αντιλήφθηκε πόσο σοβαρή ήταν η κατάσταση. Λοιπόν βγήκε και διαβεβαίωσε τους εισβολείς ότι δεν έκρυβε αντάρτες, αλλά αθώους και φιλήσυχους Χριστιανούς. Άρχισαν οι έρευνες. Τελικά σαν ύποπτοι θεωρήθηκαν ο προεστός της Θερμής Βασίλειος, ο Ιεροδιάκονος Νικόλαος και ο Θεόδωρος Διδάσκαλος της Θερμής. Όλοι δέθηκαν κι άρχισαν οι ανακρίσεις μέσα στη νύχτα. Ο Άγιος Ηγούμενος σήκωσε τη φωνή και διαμαρτυρόταν για την άδικη ιεροσυλία τέτοιες μέρες, αλλά δέθηκε στη μεγάλη καρδιά και χτυπήθηκε άγρια. Οι διαμαρτυρίες του διακόνου Νικολάου έγιναν αιτία να δεθεί κι αυτός στη μικρή καρδιά, ενώ ο προεστός με το Διδάσκαλο δέθηκαν στο αγκωνάρι της πόρτας. Και να ιδείς τη συμφορά, η Ντόνα Μαρία, η γυναίκα του προεστού κρατώντας το εντεκάμηνο μωρό της Ραφαήλ (το είχε βαπτίσει ο Άγιος Ραφαήλ) να παρακαλεί τους κακούργους για έλεος. Αυτοί κατακλωτσώντας τη γυναίκα της πήραν το μωρό και το ποδοπάτησαν κάνοντας το λιώμα, δεν βλέπετε ούτε έμεινε τίποτα από το δόλιο. Το μαρτύριο της κορυφώθηκε όταν ανακρίθηκε η κόρη της, η Ρηνούλα μας. Το κορίτσι, κοιτάζοντας μια τον Ηγούμενο μια τον μπαμπά της, αρνήθηκε να παραδεχθεί την ύπαρξη ανταρτών. Οι κακούργοι άρχισαν το βασανισμό. Οι βασανιστές ήταν πέντε: δυο Οθωμανοί, ένας Λαζός, ένας Τσερκέζος κι ένας Τουρκαλβανός, φίδια μαύρα και οι πέντε. Καθώς που λέτε στην αυλή έβραζε εδώ στο μεγάλο καζάνι το νερό για τη λάτρα, πήραν ένα χωνί κι άρχισαν να ρίχνουν βραστό νερό στο στόμα της κοπέλας, ενώ οι γονείς της πέσανε χάμω από τον πόνο. Ήτανε να σπαράζει η ψυχή σου, τέτοια τούραγνα. Εκείνο το κακόμοιρο να υποφέρει χωρίς να δίνει κατάθεση. Ο Λαζός απλώνει το χατζάρι του και χραπ, ο ασεβής, της κόβει το δεξί χέρι, κατόπιν το πόδι της. Το κοριτσάκι να πέσει ξερό. Τελικά παίρνει

το αθώο σωματάκι της ένα ξεσκλίδι και το πετά στο πιθάρι που άναβε η φωτιά. Η Ειρήνη μαρτύρησε με φρικτούς πόνους στη θράκα. Πέσαμε στα γόνατα, έλεος, έλεος Θεέ μου τέτοιες μέρες. Και κλείναμε με φρίκη τα μάτια μας. Η άτυχη μάνα, η Μαρία, δεν πρόφθασε ούτε και να λιποθυμήσει. Βέλαξε σα δαμάλα που τη σφάζουνε και παραδόθηκε στο βαθύ της πόνο. Πέθανε από καρδιακή προσβολή. Ξερή στον τόπο, Θεέ μ' συγχώραμε, δεν τουραγνίστηκε παραπάνω.

Ο Διδάσκαλος Θεόδωρος κλαίγοντας γοερά δέχτηκε την επόμενη επίθεση. Μη έχοντας να μαρτυρήσει τίποτα εξαγρίωσε τους Τούρκους περισσότερο. Σε μια στιγμή απελπισίας, δεν άντεξε, τους εξεμπρόστιασε: "Ασεβείς, άκαρδα θεριά, εγώ σαν Έλληνας Δάσκαλος δεν μπορεί παρά να διδάσκω τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία. Και πεθαμένος αυτά θα διδάσκω..." Οι βασανιστές έγιναν θηρία. Δεν αρκέστηκαν με τρόπο φοβερό να του κόψουν τα χέρια και το κεφάλι. Καθώς το ακέφαλο πτώμα του κατρακυλούσε στη γη, συμφορά, άλλο να βλέπεις κι άλλο ν' ακούς, πήραν το κεφάλι που ακόμα σπαρταρούσε σαν το ψάρι και το σφήνωσαν ανάμεσα στα σκέλη του, ντροπής πράγματα τον άνθρωπο, δε βλέπετε τα χάλια. Να, και τα λιανισμένα χέρια τα έβαλαν στη θέση του κεφαλιού οι αντίχριστοι γιατί ήταν βλέπεις Δάσκαλος, περιφρόνηση, εξευτελισμός μέχρι 'κει που δεν παίρνει άλλο.

Ο διάκονος Νικόλαος διαμαρτυρήθηκε για τον εξευτελισμό του Δασκάλου. Είχε κι αυτός υποστεί ένα γερό ξυλοδαρμό μα μπορούσε να μιλήσει. Ο Τσερκέζος, ένα πανύψηλο ντερέκι με άγρια μαλλιά, γυρίζει προς το μέρος του κι αρχίζει να γελά δυνατά και σαρκαστικά. Μ' αυτό το γέλιο σταμάτησε κι η καρδιά του Νικολάου. Βλέπεις κι άλλη καρδιακή συγκοπή. Πάει το διακάκι μας, η χρυσή καρδιά.

Η Λαμπρή που λέτε βρήκε τον προεστό και τον Ραφαήλ να υπομένουν μονάχοι και σιωπηλοί το πολλαπλό τους μαρτύριο. Η ανάκριση τώρα στράφηκε στον Ηγούμενο χωρίς όμως καρπούς. Αφού τον έσυραν από τα μαλλιά και τα γένια πολλές φορές πέρα δώθε στον αυλόγυρο, τον κρέμασαν σου λέει ανάποδα στην μεγάλη καρυδιά. Τα ίδια έπαθε και η ανεψιά του προεστού Ελένη,

άστην αυτή την έρμη, τουραγνίστηκε και κακοποιήθηκε σκληρά. Ξεψύχησε κι αυτή μέσα στα μαρτύρια. Κατά το ηλιοβασίλεμα του Πάσχα και αφού τουραγνίστηκε σκληρά, αποκεφαλίστηκε και ο προεστός Βασίλειος και δυο-τρεις άλλοι.

Την άλλη μέρα βρέθηκε στο μοναστήρι ο Αλέξανδρος, ο γιατρός ντε (ήταν φίλος του μοναστηριού)! Έφριξε ο άνθρωπος καθώς είδε τη σφαγή και τον Ηγούμενο σ' αυτά τα χάλια. Έκλαψε, παρακάλεσε για έλεος. "Μη θέλεις να πάρεις τη θέση του;" κορόιδεψε ο αγριότουρκος. Ο Αλέξανδρος προσπάθησε να δώσει στον Άγιο ένα ποτήρι νερό. Μα τα μαρτύρια ξανάρχισαν σκληρότερα. Κατά τα μεσάνυχτα της Λαμπροδευτέρας προς Τρίτη ο Τουρκαλβανός έφερε ένα πελώριο πριόνι "Να τον κόψουμε από το στόμα" συμφώνησαν όλοι. Το σαγόνι του Άγιου ανθρώπου, δεν το βλέπετε είναι κομμένο, αποκολλήθηκε ξεσκλίδι και πετάχτηκε. Ο Αλέξανδρος μη αντέχοντας την καταστροφή πήρε κάποιο πεταμένο χατζάρι και αυτοκτόνησε. Τέτοια απελπισία το 'πιασε το παιδί, έλεος Κύριε. Εμείς τα φτωχά Θεός γνωρίζει πώς αντέξαμε κι αντέχουμε να κρατούμε την ανάσα ακόμη στο στόμα μας...». Δεν ήταν ανάγκη, δεν αντέχαμε στο ύστερο, που ν' αντέξουμε στην τόση καταστροφή, δεν ήταν πια λόγια, ήταν η ανάγκη, τόσα κορμιά σφαγμένα κι ελεεινά, κάτι να τα θάψουμε, ο ήλιος κιόλας έτσουζε, οι χρυσόμυγες ζουζούνιζαν πάνω στα αίματα, Χριστέ μου τι συμφορά που μας μελλότανε να δούνε τα μάτια μας...»

Και συνεχίζει ο Ακίνδυνος: «Ο μοναχός Σταύρος λοιπόν κίνησε να πάει στο χωριό και να φέρει στραβά κουτσά τον παπα-Σάββα (Ιερέας της Θερμής), εκατό τόσο χρονών άνθρωπο για την κηδεία. Εγώ με τον τσοπάνο μείναμε για τους τάφους, η κυρα-Αγγέλα με το παιδί πήραν να μαζεύουν τους νεκρούς και να τους τακτοποιήσουν, κοψίδια κρέας δηλαδή τι να ταχτοποιήσεις, ας είναι... Τα χέρια μου κούτσουρο, πώς ανοίχτηκαν αυτοί οι τάφοι ένα θαύμα ήτανε. Για τον Ηγούμενο, την άγια ψυχή, ετοίμασα μέσα στην εκκλησιά, τρομάξαμε να βρούμε ένα χώρο μέσα στα αποκαΐδια που κάπνιζαν ακόμη. Τον προεστό με τη Ντόνα Μαρία μαζί, δίπλα ό,τι μαζέψαμε από τη Ρηνούλα και το μωρό, τι να μαζέψεις ένα λιώμα. Και πιο πέρα το διάκονο και δίπλα τον

Διδάσκαλο. Τι πόνος, Θεέ μου, πόσες φορές την ημέρα εκείνης της αλησμόνητης πίκρας δεν εμακάρισα να ήμουν κι εγώ ένας από τους σφαγμένους....

Κατά το απομεσήμερο έφτασε κι ο Σταύρος με τον παπα-Σάββα, ένα ερείπιο γεμάτο συντριβή. Είναι βλέπεις και τυφλός «Παιδιά μου, δεν έχω μάτια, θέλω να ιδώ τους Μάρτυρες, να ιδώ τον Ηγούμενό μας». Μοιρολόγησε η κυρα-Αγγέλα «σπολάτι παπα-Σάββα, είσαι τυχερός, ρώτα κι εμάς που τους είδαμε, πόνος παπα-Σάββα, πόνος αβάσταχτος...». Ο παπα-Σάββας είχε τυλιχτεί σ' ένα σιγανό κλάμα. Σύρθηκε κατά το αγίασμα κι έτριψε τα θαμπά του μάτια σε βαθιά προσευχή. Σα σηκώθηκε μόνος του, βαδίζοντας κατά τα λείψανα φωτοβολώντας Άγιο Φως, η Βασιλικούλα εσπάραζε: «Βλέπει, ο παππούλης βλέπει». Όλοι μείναμε ξεροί κοιτάζοντας το θαύμα. Ο παπα-Σάββας ατάραχος φόρεσε πετραχήλι κι έβαλε μπρος για την ακολουθία της κηδείας... «Ψυχαί Δικαίων εν χειρί Θεού. Και ου μη άψηται αυτών βάσανος...»

Από τότε ο μοναχός Σταύρος και ο Ακίνδυνος, κρυβόντουσαν στις σπηλιές των γύρω βουνών. Την ίδια χρονιά (1463), την ημέρα της Μεταμορφώσεως (6 Αυγούστου), ο πατήρ Σταύρος κατέβηκε στη Θερμή να μιλήσει, να αγιάσει και να εμψυχώσει τους Χριστιανούς. Τον είδε όμως, ο δόκτωρ Σβάιτσερ και τον «κάρφωσε» στον αγά. Τρεις μέρες μαρτύρια. Του κόψανε το αυτί και την άλλη μέρα τη μύτη. Παραμονή της Παναγίας του κόψανε το λαιμό και τον ενταφίασαν οι Θερμιώτες ύστερα από τρεις μέρες. Τα παλικάρια της Θερμής ορκιστήκανε να εκδικηθούν τους Τούρκους. Τον Απρίλιο του 1464, συνελήφθη ο Ακίνδυνος και βρήκε μαρτυρικό θάνατο.

Μετά από πεντακόσια χρόνια, στις Καρυές της Θερμής, άρχισε να κτίζεται το 1962 η Μονή των Αγίων Ραφαήλ, Νικολάου, Ειρήνης και των συν αυτώ μαρτυρησάντων, μετά από σειρά θαυμαστών σημείων (1959-1962) που απεκάλυψαν τον μαρτυρικό βίο των Νεομαρτύρων. Ο Φώτης Κόντογλου λέγει: «Τοιαύτα θαύματα δεν έγιναν σε κανένα μέρος της Οικουμένης όπου κατοικούν Χριστιανοί...». Το μοναστήρι σήμερα είναι τόπος προσευχής και

άσκησης για 45 μοναχές και την Γερόντισσά τους Ευγενία. Από όλα τα μήκη και πλάτη της Ελλάδας, αλλά και του υπολοίπου Ορθοδόξου κόσμου, συρρέουν χιλιάδες προσκυνητές για να προσκυνήσουν τους Θαυματουργούς Αγίους, εις δόξαν του Τριαδικού Θεού, και να ενδυναμωθούν πνευματικά σ' αυτούς τους χαλεπούς καιρούς που διανύει το Γένος μας.

Στρατής Ανδριώτης

Βιβλιογραφία: «Άγραφον – Η Αποκάλυψη του Αγίου Ραφαήλ» του Φωτίου Λίτσα

Πηγη: http://stratisandriotis.blogspot.de/2012/04/blog-post_16.html